

Strategi mot fåglar i ekologisk majs

Jonas Ivarson

Råkor är det stora problemet

- Kråkfågel som kan bli 20 år och är allätare
- 90 % av beståndet häckar i Skåne
- Häckar och lever i kolonier
- Födosöker på morgonen på markytan, senare på dagen genom att gräva och peta i marken

Hur skadas grödan?

- Råkorna gräver fram utsädet med näbben. De kan följa såraderna.
- De kan även dra upp mindre plantor för att komma åt kärnan.

Beredskap under lång tid

- Planering före sådd
- Åtgärder vid och efter sådd
- Åtgärder vid uppkomst och senare

Före sådd

- Finns det tillräcklig kapacitet på gården att övervaka grödan i maj och delar av juni?
- Odlar gärna majs på fält nära gården så underlättas tillsynen
- Det är en fördel om det finns andra alternativa födokällor för råkorna i närheten, t ex betesmarker med djur

Forts Före sådd

- Se till att det finns person / -er med vapenlicens och jakträtt som kan besöka odlingen dagligen
- Se till att ha ammunition hemma
- Skaffa andra skrämmedel eller ta reda på var det finns att få tag i
- Gör en handlingsplan över hur råkproblematiken ska lösas om / när den kommer

- Så majsens tillräckligt djupt (8 cm)
- Se till att såraderna efter traktorhjulen också hamnar tillräckligt djupt
- Undvik spill av utsäde ovan mark
- Om spill, plocka upp eller täck med jord
- Blindharva efter sådd så raderna inte kan skönjas

Forts Under och efter sådd

- Titta till fältet morgon och kväll –varje dag!
- Ta med gevär till fältet så att skrämnskott kan avfyras direkt när de första råkorna anlänt till fältet

Vid uppkomst och senare

- Fortsätt att titta till fältet kontinuerligt. Glöm inte svackor och andra dolda delar av fältet!
- Glöm inte geväret!
- Skjut ev råkor och häng upp döda fåglar
- Fortsätter problemet så handla enligt planen
- Ändra skrämsektaktik varje eller varannan dag
- Kombinera flera insatser eftersom ingen insats ensam ger full effekt

Olika åtgärder

- Utfodring av råkor
- Gaskanon
- Skrämnskott
- "Hulken"
- Fysisk närvaro
- Döda råkor
- Fladdrande material

- Utfodring med alternativ föda för att hindra att fåglarna äter majs
- Fodra långt från majsfälten och börja redan i april
- Sprid fodret över en stor areal så det tar tid för råkorna att hitta och äta upp det
- Utfodring med majs kan göra att råkorna får smak för detta
- Denna metod håller inte borta råkorna i längden

Gaskanon

- Kan kortsiktigt vara effektivt
- Bör kombineras med utläggning av döda råkor
- Bäst effekt om råkorna blir förskräckta av skottet
- Kanonen ska flyttas varje dag
- Metoden kan ge upphov till klagomål från grannar

Skrämskott

- Kan kortvarigt vara en bra åtgärd
- Skottet bör avfyras så snart råkorna kommer till fältet
- Effekten blir bäst om skottet avfyras mot en flock fåglar kombinerat med utläggning av döda fåglar
- Smyg fram och överraska fåglarna

"Hulken"

- Elektronisk fågelskrämman styrd av tidsrelä (1-30 min intervall)
- Orangefärgad figur som blåses upp av en fläkt och avger ljud- och ljussignaler
- Hulken har god effekt men ska flyttas ofta
- Växla mellan Hulkens olika möjligheter (med och utan ljud etc)

- Mänsklig närvaro i fältet stressar fåglarna, speciellt om den infinner sig kort tid efter att råkorna kommit till fältet och med korta intervaller
- Fältet bör besökas flera gånger om dagen de första tio – fjorton dagarna
- Därefter räcker det i regel att besöka fältet morgon och kväll såvida det inte finns råkor i fältet
- Metoden anses vara mycket effektiv

Döda råkor

- Häng upp döda råkor, vuxna och ungar
- Ha döda råkor i frysen så att de finns till hands i början av maj
- Råkorna läggs på marken med buken upp och utspridda vingar eller hängs på stolpar (minskar risken att räven tar dem)
- Lägg ut så många som möjligt, helst fler än tio st per 100 m² i utsatta områden
- God effekt, bäst om den kombineras med skott
- Flytta runt fåglarna på fältet, ofta om fåglarna är i närheten

Fladdrande material

- Tex plastremсор, gula ballonger med svarta ögon, spegelpyramider eller fågelskrämmor
- Arbetsamt att sätta upp och kortvarig effekt
- Det krävs många per ha för att ha effekt

Bäst effekt enligt danska
jaktvårdskonsulenter

- Tidighet, närvaro och förändring (6 st)
- Skrämskott (4 st)
- Utplacering av döda råkor (4 st)
- Snabb insats (3 st)
- Utfodring (2 st)
- Hulken, gaskanon, fågelskrämmor (1 st)

Jakt på råka

- Råkan är lovlig från den 1 augusti–28 (29) februari i Skåne och Halland
- Råkan är fredad i resten av landet
- Årsunge av råka får jagas i Skåne län *om det behövs för att hindra sanitär olägenhet* den 10 maj–10 juni.
- Skydds jakt året runt utan tillstånd eller anmälan om fåglarna gör skada på mark med jordbruksgröda. OBS! Får endast skjutas där! Etisk fråga under häckningsperioden.

- Ha stenkoll på majsskiftet
- Djup sådd och inget spill av utsäde
- Dölj såraderna med ogräsharvning
- Ha beredskap för att sätta in åtgärder
- Kombinera flera åtgärder